

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA MARIBOR

DIPLOMSKO DELO

**PRIPRAVA TELEVIZIJSKE ODDAJE VELIKO
PLATNO – OD NOVINARKE DO MONTAŽERKE**

Kandidatka: Anja Škerjanec

Študentka študija ob delu

Številka indeksa: 11190122761

Program: Multimediji

Mentor: mag. Branko Namestnik

Maribor, september, 2009

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKE NALOGE

Podpisana **Anja Škerjanec**, št. indeksa **11190122761**, izjavljam, da sem avtor diplomske naloge z naslovom

PRIPRAVA TELEVIZIJSKE ODDAJE VELIKO PLATNO – OD NOVINARKE DO MONTAŽERKE,

ki sem jo napisala pod mentorstvom **mag. Branka Namestnika**.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predložena diplomska naloga izključno rezultat mojega dela;
- poskrbela sem, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli kot moje lastne – kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah (UL št. 16/2007 - v nadaljevanju ZASP), prekršek pa podleže tudi ukrepom VSŠ Academia, skladno z njenimi pravili.

Skladno z 32. členom ZASP dovoljujem VSŠ Academia objavo diplomske naloge na spletnem portalu šole.

Kraj in datum:

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvaljujem se svojemu mentorju g. Branku Namestniku za njegove strokovne nasvete, potrpežljivost in spodbudo.

Zahvalila bi se rada tudi ekipi televizije RTS, ki mi je omogočila izkušnje in znanje, da je ta diplomska naloga sploh lahko nastala.

Hvala tudi direktorju produkcije, g. Stipetu Jeriču, in Branetu Lobniku našemu mentorju na televiziji RTS.

Hvala tudi mojima prijateljema in sodelavcema Denisu Malačiču in Larisi Majcenovič, ki sta me spodbujala in mi pomagala, ko sem potrebovala pomoč.

Posebna zahvala tudi mojim staršem in babici za njihovo finančno pomoč ter predvsem zato, da so verjeli vame in me spodbujali pri nastanku te diplomske naloge.

Hvala tudi Alešu in Aleksandri Bombek za njune nasvete in podporo.

Zahvala tudi lektorici ga. Katji Stampfer Kuharič za hitro in kvalitetno lektoriranje naloge ter hvala vsem, ki ste mi kakor koli pomagali in mi stali ob strani.

POVZETEK

V današnjem času je televizija ena izmed pomembnejših oblik razvedrila, zabave in učenja.

Je tehnologija, ki se je in ki se še vedno razvija. Strmi k napredku in izboljšavi samega programa.

Gledalcu je pomembna tako vsebina kot tudi sama kvaliteta oddaj, saj ima namreč možnost izbirati program, ki se njemu, kot gledalcu, zdi najbolj zanimiv.

Zato je nastala televizijska oddaja, ki bo nudila čim več informacij, zabave in razvedrila svojim gledalcem. Oddaja Veliko platno je oddaja o filmu in filmski umetnosti, katero bom tudi predstavila v svoji diplomski nalogi, še posebej pa se bom osredotočila na svoj prispevek pri samem nastanku oddaje Veliko platno.

Diplomsko delo je razdeljeno na teoretični in empirični del.

V teoretičnem delu bom analizirala celoten proces televizijske oddaje Veliko platno z vidika novinarke in montažerke. V empiričnem delu pa se bom osredotočila na potek dela, analize in ovržene ali potrjene predpostavke.

Ključne besede: televizija, program, tehnologija, informacije, mediji, oddaja, veliko platno

ABSTRACT

In today's time the television is one of the major forms of entertainment, fun and learning.

It is a technology that is still in developing process. Her mission is continuing advancements and improvements of her programs.

To the viewer is important the contents itself, as well as the quality of the broadcasts, because it has an option to choose a program that is to him, as a viewer the most interesting.

Because of that we created a television broadcast which will give more information, fun and entertainment to its viewers. The Veliko platno is show about film and its arts which i will present in this diploma and i will focus especially to my part of the work in this show.

The diploma is divided into theoretical and empirical work.

In the theoretical part, i will analyze the entire process of the television show Veliko platno in terms of journalists and editors. In the empirical work i will focus on the workflow, analysis, and dropped, or validated assumptions.

Key words: television, program, technology, information, media, show, veliko platno

Kazalo vsebine

UVOD	8
1. 1 Predmet raziskave	8
1. 2 Namen, cilji in osnove	8
1. 3 Predpostavke in omejitve	9
1. 4 Predvidene metode raziskovanja	9
2. TELEVIZIJA RTS	10
2. 1 Kaj je televizija?	10
2. 2 Začetki, nastanek televizije	11
2. 2. 1 Televizija na Slovenskem	11
2. 3 Primerjava – televizija danes in v prihodnosti	11
3. ZAKONODAJA	13
3. 1 Moralno–etični kodeks	13
3. 1. 1 Značilnosti moralno–etičnega kodeksa	13
3. 2 Kaj je potrebno upoštevati pri delu z informacijami?	15
3. 2. 1 Svobodno izražanje	15
3. 2. 2 Avtorske pravice	15
3. 2. 3 Novinarska etika	16
3. 2. 4 Viri, ki jih je ali ni dolžan razkriti novinar	16
4. ODDAJA VELIKO PLATNO	17
4. 1 Sestavljena je iz naslednjih sklopov:	17
4. 1. 1 Studijski del	17
4. 1. 2 Anketa	17
4. 1. 3 Montaža	18
4. 1. 4 Studijski avdio posnetki	18
4. 1. 5 Prispevki s terena	19
4. 1. 6 Pregled najboljših filmov preteklega tedna	19
4. 1. 7 Razne zanimivosti s snemanj	19
4. 2 Od ideje do nastanka	19
4. 2. 1 Scenarij	20
4. 3 Programi in oprema pri delu	21
4. 3. 1 Canopus Edius	21
4. 3. 2 Kamera	22

4. 4 Načrtovanje, organiziranje in celoten delovni proces.....	22
5. PRAKTIČNI PRIKAZ NOVINARJA NA TERENU	24
5. 1 Priprava terena	24
5. 2 Odhod na teren	24
5. 3 Teren – anketiranci	25
6. RAČUNALNIŠKO PODPRTA IZDELAVA TELEVIZIJSKE ODDAJE	26
6. 1 Obdelava terenskih posnetkov.....	26
6. 2 Montaža.....	26
6. 3 Končni produkt	27
7. RAZISKAVA	28
7. 1 Kako izboljšati oddajo <i>Veliko platno z vidika novinarja?</i>	28
7. 2 Anketni vprašalnik.....	28
7. 3 Rezultati anketnega vprašalnika	29
7. 3. 1 Grafikon 1, vir: lastna raziskava	29
7. 3. 2 Grafikon 2, vir: lastna raziskava	29
7. 3. 3 Grafikon 3, vir: lastna raziskava	30
7. 3. 4 Grafikon 4, vir: lastna raziskava	30
7. 3. 5 Grafikon 5, vir: lastna raziskava	31
7. 3. 6 Grafikon 6, vir: lastna raziskava	32
7. 3. 7 Grafikon 7, vir: lastna raziskava	32
7. 3. 8 Grafikon 8, vir: lastna raziskava	32
7. 3. 9 Grafikon 9, vir: lastna raziskava	33
7. 4 Z vidika –	35
7. 4. 1 Novinarke	35
7. 4. 2 Montažerke	35
8. ZAKLJUČEK	36
9. LITERATURA IN VIRI	38
9. 1 Literatura	38
9. 2 Spletni viri.....	38
9. 3 Slikovni viri.....	39
10. PRILOGE.....	40
<i>PRILOGA A – anketni vprašalnik</i>	<i>41</i>
<i>PRILOGA B – Kritika oddaje Veliko platno</i>	<i>43</i>
<i>PRILOGA C – Snemalni (potni) nalog</i>	<i>43</i>

UVOD

1. 1 Predmet raziskave

V današnjem času si življenja brez tehnologij ne znamo več predstavljati, kajti le-te so nam vedno bolj pomembne. Ena izmed takšnih tehnologij je definitivno tudi televizija. Televizija je vir informacij, zabave in razvedrila. Sama hitrost tehnologije se je v letih od njenega nastanka pa vse do danes zelo hitro razvijala. Ker sta televizija in njen program del vsakdana, je zato potrebna tudi dobra vsebina, ki gledalca pritegne k ogledu določenega kanala. Ravno iz tega razloga pa je nastala tudi naša oddaja Veliko platno. Sama oddaja sestoji iz kratkih napovednikov, studijskih avdio posnetkov, anket in pa seveda samega moderiranja oddaje. Oddaja poteka enkrat tedensko, in sicer s svežimi in zanimivimi rubrikami, ki se pripravljajo sproti vsak teden. Sama bom analizirala in predstavila celoten proces televizijske oddaje Veliko platno z vidika novinarja in montažerja, uporabila bom parametre in strokovne ter nestrokovne kritike.

1. 2 Namen, cilji in osnove

Namen diplomskega dela je prikazati in analizirati proces televizijske oddaje Veliko platno, prikazati ozadje in način dela s strani novinarja in montažerja. Uporabila bom tudi parametre, vse dobljene rezultate pa bom tudi grafično prikazala s tabelami in grafi.

Cilji mojega dela so izboljšati kvaliteto televizijske oddaje, raziskala bom tudi sledeče parametre:

- gledanost;
- optimizacijo delovnega procesa.

1. 3 Predpostavke in omejitve

Pri pisanju diplomske naloge bom upoštevala predvsem svoja znanja in izkušnje, ki sem si jih pridobila pri samem ustvarjanju oddaje kakor tudi v šoli.

Ugotoviti bom poskušala, kako lahko s svojim delom oddajo še dodatno izboljšam.

Predpostavke

Z metodo opazovanja in analizo same vsebine oddaje želim izvedeti, kako oddajo izboljšati, jo spremeniti.

Omejitve

Največja omejitev je pomanjkanje literature.

1. 4 Predvidene metode raziskovanja

Pri teoretičnem delu bom uporabila kot metode raziskovanja:

- obstoječo literaturo (revije, časopisi, knjige);
- lastne vire;
- podatke s spleta.

Pri raziskovalnem delu bom uporabila kot metode raziskovanja:

- anketo objavljeno na <http://www.surveygizmo.com>;
- obdelavo pridobljenih podatkov;
- analizo podatkov.

2. TELEVIZIJA RTS

Televizijska hiša RTS – TELE 59.

Je komercialna televizijska družba z vizijo, načrti in možnostmi za uspešno nadaljevanje v prihodnosti. Televizija je nastala daljnega leta 1992 in ima do danes več kot 90 % pokritega območja celotne Slovenije. V preteklem letu so se preselil na novo lokacijo in si s tem izboljšali možnosti za napredek in razvoj.

Sama tehnologija sodi med eno izmed najsodobnejših tehnologij širom Evrope.

Televizija RTS je televizija z največjim obsegom lastne produkcije v Sloveniji, sodelujejo tudi z zunanjo produkcijo in ustvarjajo kvaliteten in dober program. Za leto 2010 se načrtuje nov program RTS PLUS, ki bo komercialno naravnan in bo služil predvsem kot razvedrilni in zabavni program.

2. 1 Kaj je televizija?

Televizija ali TV je prenos gibajoče se slike in zvoka. Tako slika kot besedilo sta pomemben del televizijskega prispevka. Če je bila nekoč televizija črno-bela je danes vse prej kot to, saj jo lahko spremljamo v barvah kakor tudi v različnih formatih. Je prevladujoča oblika množične komunikacije. Nudi nam informacije, zaposlitev prostega časa, umetnost, zabavo in popestritev vsakdana.

Slika 1: nekoč. Vir: <http://zlataleta.com/wp-content/uploads/2008/11/stara-televizija.jpg> - 8. 9. 2009

Slika 2: danes. Vir: http://www.gimvic.org/dijaki/izdelki_dijakov/televizija/plazma.bmp - 8. 9. 2009

2. 2 Začetki, nastanek televizije

Točno določiti njen začetek je zelo težko, kajti televizija ni imela samo enega izumitelja, ampak jih je bilo na seznamu kar precej. Televizija se je razvijala počasi, in sicer skozi več desetletij. Vsi, ki so se ukvarjali z nastankom televizije, so bili kemiki, inženirji, spoznali so se na fiziko, elektroniko in mehaniko. Sam začetek sega v daljno leto 1928, kjer so uprizorili pravo dramo. Nekaj let kasneje, leta 1936, je BBC London začel predvajati eno izmed prvih oddaj, vendar pa je čas vojne na žalost vse dosežke zaustavil. Televizija je tako produkt novodobnih dni in je zato ne moremo pripisati samo enemu izumitelju ali narodu posebej.

2. 2. 1 Televizija na Slovenskem

Ker pa v tistem času niti Slovenci nismo hoteli zaostajati za ostalimi državami sveta, so se pričeli ustanavljati različni načini, da bi tudi na naši strani Alp dobili svojo televizijo. Tako je minilo kar precej časa do daljnega leta 1953, ko je bil predstavljen prvi eksperimentalni program, ki pa je žal kaj hitro tudi tonil v pozabo. Ker pa tedanja Jugoslavija ni hotela biti edina, ki bi bila brez televizijskega programa, ga je pričela ustvarjati leta 1958. Naredili in postavili so oddajnik, Ljubljana je dobila svoj studio skupaj z Zagrebom in Beogradom. Vendar pa kljub temu uspešnemu predoru in uspehu televizije v Sloveniji ni bila ravno dobro sprejeta. Saj ljudje sprva v njej niso videli prav ničesar in so jo celo zavračali. Prvi dnevnik v slovenskem jeziku se je pojavil 15. aprila 1968 (Laban, 2007, str 44), do takrat je potekal v srbohrvaškem jeziku.

2. 3 Primerjava – televizija danes in v prihodnosti

Če so se ljudje nekoč celo bali in zmrdovali nad televizijo, pa se je mnenje o njej vse do danes zelo spremenilo. Televizija, ki je bila nekoč "čudež," skrit v majhni škatlici, je danes ena izmed pomembnih virov zabave in informacij. Zaradi njene popularnosti se je preselila tudi na novodobni splet. Če je bil nekoč napredek televizije, da se je iz črno-bele pojavila barvna televizija, pa je danes pojem napredek mišljen popolnoma v drugačnem smislu.

Določene spremembe se že pojavljajo, saj naj bi po nekaterih podatkih med leti 2010 in 2012 vsi analogni oddajniki tudi ugasnili. Digitalizacija prinaša namreč boljšo in kakovostno sliko

in omogoča boljši razvoj ter pokritost. Digitalna tehnologija pa prinaša tudi veliko novosti, kot so: video na zahtevo, elektronski programski vodniki, digitalni podnapisi in še mnogo drugih novosti. Tako kot ostale tehnologije oziroma zdajšnja se bo tudi digitalna tehnologija delila na:

- digitalno kabelsko omrežje;
- digitalno satelitsko oddajanje in na
- digitalno prizemeljsko oddajanje.

Prav tako bo omogočala shranjevanje, snemanje na različne prenosne medije.

(<http://www.upc.si/ostalo/> - 8. 9. 2009)

Televizija postaja z vsakim dnem vedno bolj pomembna tehnologija. Ne samo da imamo internetno oz. spletno televizijo, vedno bolj popularna je tudi mobilna televizija, ki se trudi, da bi po kakovosti dohajala svoji predhodnici. Mobilno televizijo bi lahko spremljali vsi, ki bi preprosto imeli mobilne telefone. Takšna tehnologija naj bi delovala preko posebnega omrežja.

Vendar pa hiter razvoj prinaša tudi ekipo ljudi potrebnih za nastanek ene oddaje le v eni osebi. Novinar prevzema vloge od montažerja do urednika. To pomeni, da bi novinarji morali v prihodnje obvladati veliko več kot pa sedaj, kajti za vsako delo je določena oseba posebej, ki svoje delo tudi obvlada. Dejstvo je, da mora novinar sam skrbeti, da sta besedilo in slika zanimiva, besedilo pa pravilno in slovnično. To pomeni, da bo klasično novinarstvo popolnoma izginilo, saj ga bo nadomestilo večplastno novinarstvo, torej en človek, ki bo večino dela, ki ga danes opravljajo trije oz. štirje ljudje, opravil kar sam. To mu bo pa vzelo veliko časa in s tem ne bo imel dovolj možnosti, da preveri kvaliteto svojih prispevkov.

3. ZAKONODAJA

Zakoni oziroma zakonodaja so predpisana pravila in ukrepi, ki jih je potrebno upoštevati v vsakodnevnem življenju. Z njimi praktično začnemo živeti, takoj ko se rodimo. Vendar pa na žalost veliko ljudi še vedno misli, da so zakoni zato, da se jih krši. Kar seveda ni prav, saj bi nastal kaos, če določenih pravil ne bi imeli oziroma jih ne bi upoštevali. Pravila so pomembna tako v našem vsakodnevnem življenju kakor tudi in predvsem na delovnem mestu, še posebej, če delujemo v prid javnosti. Tako je za poklic novinarja zelo pomembno, da pozna zakone, se drži nekaterih etičnih pravil in kodeksov ter da je predvsem sam pri sebi moralen človek.

3. 1 Moralno – etični kodeks

***"Piši tako, da te bodo lahko brez moralnega mačka posnemali
vsi novinarji".***

(Kant, 1996, str. 5,)

Vsak novinar mora pri svojem delu upoštevati pogoje, zakone in načela, ki so pri njegovem poklicu obvezni. Moralno – etični kodeks je nekakšno "vodilo" za različne ljudi, v različnih poklicih. Kodeksi za različne poklice se seveda tudi razlikujejo, saj je nemogoče, da bi za vse veljal le en kodeks. Kakor so si med seboj različna dela, ki jih ljudje opravljamo, so si med seboj različni tudi kodeksi, ki so spisani posebej za določeno vrsto poklica. Prvi slovenski etični kodeks je nastal kot povzetek pravil, ki so jih prevzeli predvsem iz tujih virov. Narejen je bil po vzoru tako britanskega kot ameriškega kodeksa z razlikami v pravilih, ki se razlikujejo predvsem zaradi različnih zakonov v naši in tujih državah.

3. 1. 1 Značilnosti moralno – etičnega kodeksa

Če je nekoč veljalo, da je bil novinar v podrejenem položaju, je danes ravno nasprotno, kajti novinarji so v večini v nadrejenem položaju. Imajo veliko več pravic in svoboščin kot nekoč in tudi etični kodeksi niso več tako strogi, kot so bili.

Iskanje resnice in poročanje o njej.	Vsi prevodi besedil (pisni ali govorjeni) morajo biti čim bolj točni.
Spoštovanje virov, subjektov in kolegov.	Pri poročanju morajo biti navedeni viri.
Pravica javnosti do obveščenosti o dogodkih, ki se dogajajo oz. so se zgodili.	Novinarsko besedilo ne sme vsebovati oglasov.
Verodostojnost povedanega – obvezno je potrebno preveriti vire.	Novinar se mora distancirati od konfliktov in jih ne sme povzročati.
Odgovornost poročanja.	Informacij se ne sme prilagajati, ohraniti morajo svojo verodostojnost.

Tabela 1: Značilnosti moralno – etičnega kodeksa

Vir: <http://www.novinar.com/dnevi/casopis/10-DNS.pdf> in
<http://www.spj.org/pdf/ethicscode.pdf> - 8. 9. 2009

Kot lahko vidimo, etični kodeks vsebuje informacije, ki so dokaj splošne in navedene v večini vseh kodeksov. Še posebej, če povemo, da je naš slovenski kodeks pravzaprav prevzeti kodeks iz tujih držav, predvsem iz Amerike in Britanije. Vendar pa ne glede na to ali je prevzeti ali ne, ga je novinar dolžan upoštevati in delovati v prid gledalcev.

Novinar se mora zavzemati, da *vedno* poroča objektivno, vedno z resnico, tuje besedilo mora prevesti tako, da je javnosti razumljivo, kajti brati oz. poslušati besedilo v svojem jeziku je pravica, ki jo določa zakon.

3. 2 Kaj je potrebno upoštevati pri delu z informacijami?

Pri delu z informacijami je vsekakor potrebno upoštevati, da so te informacije verodostojne, da imajo zanesljiv vir in da poročanje daje vtis avtentičnosti.

Novinar mora poznati zakone in etiko, ki so zapisane v raznih zakonikih in knjigah, ena izmed njih je tudi Medijsko pravo, kjer so zapisane vse pravice in dolžnosti vseh, ki delujejo v medijih. Tako mi kot tudi vsi ostali, ki na kakršen koli način sodelujejo pri oddaji, morajo poznati zakone, saj lahko le v skladu z njimi opravljajo svoje delo kvalitetno in dobro. Ta pravila so pomembna tako za novinarje kot tudi za voditelja oddaje.

V tej diplomski nalogi bom tudi pojasnila nekaj takšnih pravil.

3. 2. 1 Svobodno izražanje

Pravice do svobodnega izražanja se naj ne bi kršilo, saj se jo smatra kot eno izmed pglavitnih pravic. Svobodno izražanje je eno izmed osrednjih oblik človeškega izražanja v demokratični družbi. Podpira jo mednarodno pravo kot tudi ustavno sodišče RS. Je osebno mnenje vsakega posameznika, je del njegove osebnosti, njegovega načina razmišljanja in njegovega pogleda na svet. K temu se poleg govora in pisanja prištevajo tudi avdio in video pripomočki, elektronski medij kakor tudi oblačila in simboli. Vendar se pa v svobodno izražanje ne prištevata sovražni in diskriminatorni govor ter žaljenje. Kot novinarka po zakonu ne smem spreminjati izjav anketirancev in jih uporabljati ali preoblikovati za manipulacijo javnosti.

3. 2. 2 Avtorske pravice

So pravice, s katerimi avtor zavaruje svoje izdelke. Z njimi se ovrednoti avtorjevo delo kakor tudi pravica do dobička pri distribuciji del. Avtorske pravice so definirane v zakonu za medije h katerim spadajo tako televizija, radio kot tudi časopisi in revije. Če je avtor znan, ima vso pravico, da se ga kot takega tudi prizna, upravičen je do raznih nadomestil in tudi nagrad na podlagi uspešnosti njegovega dela.

3. 2. 3 Novinarska etika

Etika novinarja se razlikuje od etike odvetnika ali zdravnika, kajti razlikuje se tudi način njegovega dela. Pri sami novinarski etiki, ki je napisana za vse, ki opravljajo ta poklic, pa je potrebno imeti tudi notranjo oz. lastno etiko in moralo. Za temo, ki jo novinar predstavlja javnosti, mora nositi tudi svoj del odgovornosti. V slovenskem novinarstvu je pri preverjanju teh meril prisotno novinarsko častno razsodišče (NČR), katero spremlja novinarja, njegovo delo in morebitne pritožbe čez njegovo delo. (Lampe, 2009, 45).

Pri delu novinarja je pomembno predvsem to, da se izogne napakam, preveri verodostojnost informacij, navesti mora vir informacij in preoblikovati določene težavne novice v takšne, ki so razumljive tudi tako imenovanim laikom, torej širši javnosti.

Za novinarja to pomeni, da ne sme biti pristranski, ne sme prirejati odgovorov ali jih na kakršen koli način spreminjati.

3. 2. 4 Viri, ki jih je ali ni dolžan razkriti novinar

Če je v etičnem kodeksu določeno, da mora novinar navesti vire, to v vseh primerih ne velja. *Pa vendar, kdaj jih novinar ni dolžan navesti?* Med novinarjem in njegovim virom obstaja določeno zaupanje, tako mora novinar vedno pretehtati interese in ali je vir oz. njegovo razkritje za javnost pomembno ali oz. se mu s tem ne škoduje. Običajno se sogovornika oz. vir ne izda javnosti, če gre za kakšne tajne podatke, pri katerih se lahko viru na kakršen koli način škoduje ali celo grozi. Morda niti sam sogovornik ne želi, da se izda njegova identiteta in v takem primeru je novinar dolžan, da upošteva sogovornikove želje.

4. ODDAJA VELIKO PLATNO

Je oddaja o filmu in filmski umetnosti. Ukvarja se s filmom, torej s sedmo umetnostjo, v kateri gledalcu predstavi zanimivosti s področja filma, zakulisij, raznih intervjujev in prispevkov s terena. Oddaja je narejena pod vodstvom direktorja produkcije in strateškega razvoja g. Stipeta Jeriča in treh študentov, ki uporabljajo znanja, ki so si jih pridobili na Višji strokovni šoli Academia in na podlagi izkušenj z lastnim delom.

Oddaja poteka enkrat tedensko po 45 minut na programu televizije RTS.

4.1 Sestavljena je iz naslednjih sklopov:

4. 1. 1 Studijski del

Pomeni, da snemanje poteka v studiu, kjer se posname voditelja skupaj z vsemi napovedmi oddaje. Ker si voditelj vsega besedila ne more zapomniti, pa vendar želi delovati prepričljivo in korektno, uporablja tako imenovani " trotl " boben, ki je naprava, ki prikazuje napisano besedilo, ki ga novinar prebere kot govorjeno. Običajno stoji pred t. i. modrim oz. zelenim ozadjem, na katerega se preko računalnika doda grafično ozadje.

4. 1. 2 Anketa

Poteka na terenu, običajno je to kar center mesta ali pa v primeru slabega vremena kakšen trgovski center, ki nam po predhodni najavi dovoli snemanje v njihovih prostorih. Snemanje ankete običajno traja nekje največ eno uro, lahko pa tudi manj kot petnajst minut, odvisno od anketirancev.

4. 1. 3 Montaža

Poteka na sedežu televizije, in sicer v njenih prostorih. Televizija sama zagotovi primerno in kakovostno opremo, na kateri potem novinar oblikuje svoje prispevke. Za novinarja je v večini to material s terena, kot so: npr. ankete in prispevki. Za montiranje celotne oddaje poskrbi poklicni montažer, kateri sestavi prispevke in jih nato zmontira ter doda kakšne podnaslove in napise oz. telope.

Sama montaža je tehnični postopek združevanja slike in zvoka. Je lahko zelo raznolika in z njo lahko pri ljudeh vzbudimo različne čustvene reakcije. Montaža je le splošen pojem, kateri se deli na različne načine montiranja.

Tako poznamo:

- filmsko montažo;
- tehnično montažo;
- grobo montažo;
- nelinearno montažo, itd...

4. 1. 4 Studijski avdio posnetki

Se posnamejo v majhni sobici, v kateri ni ničesar drugega kot le računalnik in mikrofoni. V tej sobi se posname samo besedilo oz. zvok, kateremu se pozneje pri montaži doda tudi slika. Soba je obložena s t.i. dušilci zvoka, ki preprečujejo, da bi zvok oz. šum od zunaj vplival na sam posnetek. Imenujemo ga lahko tudi brano besedilo oz. žargonsko tudi "off posnetek". Posname se vnaprej, novinar pripoveduje in opisuje dogodke in osebe. Besedilo je prebrano na dinamičen, zanimiv način. Govor sliko okrepi, kajti gledalcu govor pomeni le dodatno razlago k sami sliki. Z dinamičnostjo branega besedila želimo gledalce pritegniti k ogledu našega programa. Branje približamo bolj h govorjenemu besedilo kot pa samemu branju.

4. 1. 5 Prispevki s terena

So posneti na zelo podoben način kot anketa, vendar le s to razliko, da se ne sprašuje posamično ljudi, ampak se vedno posname prispevek oz. dogodek, ki se je zgodil in se poleg tega poda tudi kakšno mnenje udeleženca. Novinar mora biti dežuren štiriindvajset ur za prispevke, ki so lahko tako pozitivni kot žal tudi negativni. Pri oddaji Veliko platno je bil prispevek s terena lansko letni Festival slovenskega filma v Portorožu.

4. 1. 6 Pregled najboljših filmov preteklega tedna

V vsaki oddaji smo pripravili tudi pregled najboljših filmov, ki so si jih gledalci ogledali v kinematografih. Pregled je vedno zajemal deset najboljših filmov, ki so se razvrščali vedno od zadnjega naprej. Novinar najprej posname studijski avdio posnetek, pri katerem vedno prebere ime film s konca lestvice, torej iz desetega mesta in nato počasi napreduje vse tja do prvega mesta. V oddaji Veliko platno smo to rubriko razdelili na deset najboljših filmov preteklega tedna v Sloveniji in deset najboljših preteklega tedna v Ameriki. Preko spletne strani www.imdb.com smo zbirali informacije o obiskih kinematografov v Ameriki, za Slovenijo pa so nam informacije posredovali distributerji.

4. 1. 7 Razne zanimivosti s snemanj

Namen je predvsem prikazi zanimivosti iz zakulisja snemanj, in sicer potek oz. način, kako so določeni film posneli, intervju z glavnimi igralci in režiserjem, objasnitev poteka snemanj, kako kaj poteka, kako se posname takšen ali drugačen prizor in pa seveda tudi ponesrečeni posnetki (v žargonu: "kiksi").

V vsaki oddaji je bilo zastavljeno tudi nagradno vprašanje, ki se je nanašalo na enega izmed filmov, ki so bili v tisti oddaji tudi predstavljeni. Za pravičen odgovor je bila podeljena nagrada, ki se je nanašala na enega izmed predstavljenih filmov. Nagrajencu je bila nagrada poslana po pošti.

4. 2 Od ideje do nastanka

Tako kot vsaka stvar na začetku je tudi priprava televizijske oddaje zahtevala veliko načrtovanj in časa.

Najprej je bilo potrebno sestaviti tematiko oddaje, kaj bo vsebovala, da bo dovolj dinamična in " privlačna " za gledalce, kakšna bo njena zvrst in kako bo časovno opredeljena ter kdo bo voditelj in kdo novinarji. Tako je bil Denis Malačič izbran za voditelja oddaje, Anja Škerjanec in Larisa Majcenovič pa sodelujeva pri oddaji kot novinarki s terena.

Ko je bila ideja sprejeta in potrjena, je sledila realizacija same priprave oddaje.

Kot prvo je bilo potrebno določiti ime oddaje, termin in uro predvajanja ter koliko ponovitev bo imela. Nato se je ustvarila grafična podoba same oddaje in začelo se je zbiranje informacij ter kontaktiranje distributerjev, sponzorjev in ustvarjanje reklame.

Na spletni strani televizije RTS je ustvarjen forum, na katerem so naložene pretekle oddaje in zapisi mnenj in predlogov kakor tudi pohval in kritik.

4. 2. 1 Scenarij

Scenarij je bil nekakšno vodilo, po katerem je oddaja tudi nastala. Vedno je nastal kak dan pred samim začetkom snemanja. Vsaka oddaja je imela posebej narejen scenarij.

Primer scenarija zadnje oddaje Veliko platno, z dne 11. junija 2009.

UVODNA ŠPICA

STUDIO 1

NAPOVEDNIK VSEBINE DANAŠNJE ODDAJE

STUDIO 2

TRAILER

STUDIO 3

TRAILER

STUDIO 4

TRAILER

STUDIO 5

PRISPEVEK »ZANIMIVOSTI«

STUDIO 6

PRISPEVEK »DESET NAJBOLJŠIH PRETEKLE SEZONE«

STUDIO 7

***PRISPEVEK S TERENA: ANKETA
STUDIO 8***

OGLASI

STUDIO 9

TRAILER

STUDIO 10

TRAILER

STUDIO 11

TRAILER

STUDIO 12

TRAILER

STUDIO 13

PRISPEVEK »FILMI LETOŠNJEGA POLETJA«

STUDIO 14

PRISPEVEK S TERENA: ANKETA

STUDIO 15

PRISPEVEK »NA TELEVIZIJI RTS NE SPREGLEJTE ...«

STUDIO 16

ODJAVNA ŠPICA

(Malačič, D.)

4. 3 Programi in oprema pri delu

Kot novinarka in montažerka sem pri svojem delu potrebovala računalnik, mikrofonski prostor in drugo opremo, ki so nam jo zagotovili na televiziji RTS. Dobra in kakovostna oprema nam je zelo olajšala delo.

4. 3. 1 Canopus Edius

Vsak izdelek, ki je bil posnet, je bil prenesen iz kamere v računalnik, kjer se ga je tudi ustrezno obdelalo. Prenos je bil možen, in sicer ali preko diska ali pa preko kasete. Pri sami montaži je bil uporabljen program Canopus Edius. To je program podjetja Canopus Corporation, ki je sedaj v lasti podjetja Thomas Grass Valley. Program je po nekaterih merilih enostavnejši od drugih podobnih programov. Narejen je v angleškem jeziku in ga uporabljajo tudi profesionalni montažerji. Način montaže je nelinearen, obravnava lahko skoraj vse HD in SD formate. Je zelo zmogljiv program, ki nam ponuja v dokaj realnem času hitro in učinkovito podnaslovljenje, kodiranje barv in pa oblikovanja samih video posnetkov. Prav

tako podpira veliko število kodeksov in pa seveda tudi različne modele kamer. Sam program deluje dokaj enostavno, predvsem za tiste, ki poznajo le osnove, kot sta rezanje in urejanje posnetkov, brez posebnih učinkov.

4. 3. 2 Kamera

Kamera pomeni prenos slike na različne medije. Na televiziji RTS smo uporabljali ali kasete ali diske, s katerih smo material tudi pozneje zajemali.

Kamere so pripravljene za snemanje na terenu. Vsak snemalec mora poskrbeti, da ima kamera dovolj napolnjeno baterijo, morda celo kakšno rezervo zraven in pa seveda mikrofona, ki je obvezni del pri snemanju tako anket kot tudi ostalih različnih prispevkov. Ljudi, ki upravljajo s kamerami, imenujemo kamermani ali snemalci. Za takšni poimenovanji pa ostaja tudi razlaga.

Kamerman – je vsak, ki dela in snema v studiu.

Snemalec – je vsak, ki deluje na terenu, predvsem za prispevke in ankete.

4. 4 Načrtovanje, organiziranje in celoten delovni proces

Od vsakega, ki prične delati na televiziji se pričakuje, da bo poznal vsaj osnove dela in način dela na televiziji. Predvsem za začetnike je to delo zelo raznoliko in težko, saj si morajo v najkrajšem času zapomniti veliko različnih informacij. Kakor pri ostalih dejavnostih, je potrebno tudi tukaj biti organiziran in načrtovati plane za vnaprej, kajti na televiziji je skoraj vedno bitka s časom. Kot novinar moraš biti vedno na razpolago za različna javljanja s terena in seveda tudi ob izrednih dogodkih.

Pred vsakim začetkom nove oddaje je potrebno najprej narediti načrt, kaj bomo sploh predstavljali v določeni oddaji, katere filme bomo imeli, katere zanimivosti iz zakulisja, razni prispevki, itd... Ko imamo načrt narejen, je potrebno spisati scenarij, besedilo za pred kamero, sestaviti seznam filmov in določiti nagradno vprašanje ter filma, ki bosta v anketi. Ko imamo vse to določeno, se sestavimo vprašanja za anketo, določimo nagrado za nagradno igro, pregledamo se material, če ga morda ni premalo, da se sporoči distributerjem.

Snemanje studijskega dela običajno traja okrog pol ure in nato se gre na teren, kjer se posname anketo. Za anketo je predviden čas, in sicer prib. eno uro. V tej uri se mora najti ljudi, ki bodo dali čim bolj prepričljive odgovore, ki so tudi dovolj zanimivi za širšo javnost.

Prikaz tedenskega delovnega procesa

DAN	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
Snemanje ankete, reportaž							
Snemanje studijskih avdio posnetkov							
Groba montaža							
Končna montaža							
Predvajanje oddaje							
Ponovitve oddaj							

Tabela 2: Prikaz tedenskega delovnega procesa z gantogramom. Vir: *lastna raziskava*

Gantogram nam prikazuje celoten tedenski delovni proces, koliko časa in koliko dni je potrebno, da se posname ali avdio posnetek ali anketa. Običajno snemanje studijskega dela poteka en dan, groba montaža, katero delamo sami, pa poteka od enega do dva dni. Odvisno je od količine materiala. Za končno montažo, ki jo naredi glavni montažer, ne potrebuje več kot pol dneva, saj smo večinoma vse ostalo naredili že sami. Oddaja se premierno predvaja enkrat tedensko, ponovitve pa se predvajajo tudi do trikrat tedensko.

5. PRAKTIČNI PRIKAZ NOVINARJA NA TERENU

Ko je oddaja pripravljena, se delo za novinarja šele prične. Sam je odgovoren za svoj prispevek v oddaji, katera mora biti narejena v točno določenem roku, v katerem se to zahteva. Novinar sam poskrbi, da je dobro pripravljen, pozna točen čas in kraj dela na terenu in ima točno zastavljena vprašanja oz. zelo dobro pozna svojo tematiko. Posvetuje se tudi z voditeljem oddaje, morda tudi povpraša za kakšen strokovni nasvet, se dodatno izobrazí, če same teme ne pozna dovolj dobro. Njegovo delo je torej pridobiti čim več informacij, ki jih bo pozneje posredoval gledalcu. Za nas je to pomenilo zbiranje informacij o filmih ter kakšne zanimivosti v zvezi z igralci, zakulisji snemanj, itd...

5. 1 Priprava terena

Ko novinar dobi podatke o oddaji in njeni tematiki je njegova naloga, da se "spozna" z njeno vsebino, si sestavi morebitna vprašanja, ki jih bo potreboval na terenu ter pripravi podlago za poznejšo pripravo prispevka. Imeti mora "vizijo", kako naj bi celotna oddaja z njegovim prispevkom tudi izgledala. Pomembnejša naloga novinarja je, da čim bolj približa prispevek javnosti, da predstavi čim več informacij, povedanih na preprost in razumljiv način.

Za vsa vprašanja, ki jih namerava postaviti, mora preveriti tudi dejstva, če so vprašanja oz. podatki, ki jih ima točni ali ne. Njegova dolžnost je biti dobro pripravljen in narediti čim bolj kakovosten prispevek. Za filma, ki sta bila določena v oddaji, je bilo potrebno najprej prebrati vsebino, da smo se seznanili s tematiko filma. Na podlagi te tematike sem pozneje postavila tudi vprašanja anketirancem na ulici.

5. 2 Odhod na teren

Pred vsakim odhodom na teren se najprej napiše potni nalog, ki zajema: ime in priimek novinarja, uro in kraj snemanja, vrsto prispevka oz. predviden čas, ki ga potrebujemo za samo snemanje.

Ko je vse to napisano in ko se določi snemalec, ki ni nujno, da je vsakič isti, se lahko odide na teren. Poleg časa in kraja je na nalogu napisana tudi vrsta prispevka.

Ker se na televiziji ne snema samo ena oddaja, mora novinar pravočasno priti na kraj, kjer bo potekalo snemanje. Poznati mora svoj teren kakor tudi tematiko, o kateri bo spraševal. Vnaprej si mora pripraviti vprašanja in določiti ciljno skupino ljudi, katere želi izprašati.

Zelo neprofesionalno deluje, če novinar svojega dela ne zna opravljati korektno in ne pozna svojih vprašanj. S tako imenovanimi lističi (v žargonu: "plonk") deluje zelo nekorektno in izgublja dragocen čas, ki ga kot televizijski novinar zelo potrebuje. Potni nalog se vedno napiše vsaj en dan prej, da se lahko naredi načrt in plan za snemalca.

5. 3 Teren – anketiranci

Teren je prizorišče dogajanja, kjer novinar prične s svojo drugo polovico delovnih obveznosti. Če se je še prej ukvarjal z delom za računalnikom, se sedaj v drugem delu njegovih delovnih obveznosti njegov način dela popolnoma spremeni. Tiho pisarno zamenja za zunanji vrvež, kjer je bolj kot ne v središču pozornosti.

Njegova prioriteta na terenu je, da v čim krajšem času najde množico ljudi s konkretnimi odgovori, kateri se na določeno temo tudi spoznajo.

Določi se skupina ljudi, ki so primerni za določeno vrsto vprašanj. Ali so to upokojenci, uslužbenci, študentje itd... se določi glede na samo vsebino oddaje. Teren je lahko kjer koli izven televizijske hiše.

Novinar mora zelo dobro poznati tudi temo filma, prav tako mora vedeti, kdo so glavni igralci, kakšna je zvrst filma, leto nastanka itd... Saj bi lahko kdo od vprašanih želel dodatno objasnitev filma, ki ga morda sploh ne pozna in nam zato ne more podati dobrega odgovora oz. njegovega mnenja.

Pri oddaji Veliko platno se *ime* teren uporablja za ankete, ki so predvsem vezane na vsebino o filmu in filmski umetnosti. Torej je mestni center za novinarja glavno prizorišče dogajanja. Iskati je potrebno sogovornike, zastavljati vprašanja in paziti na kakovost in dobro sliko posnetkov.

Dobra kakovost posnetkov pa ni odvisna samo od snemalca, ampak tudi od novinarja, saj mora poznati oz. vedeti, kako se primerno postaviti, na kakšen način vprašati in na splošno delovati na terenu.

6. RAČUNALNIŠKO PODPRTA IZDELAVA TELEVIZIJSKE ODDAJE

Ves zajeti material na računalniku je potrebno popraviti in zmontirati v določeno zaporedje, dodati sliko, govor in vso stvar postaviti v določen vrstni red, v katerem želimo, da se oddaja predvaja na televiziji. Novinarju v tem primeru postane glavno orodje računalnik. To je zadnja faza pred objavo same oddaje.

6. 1 Obdelava terenskih posnetkov

Vso opravljeno delo, tako na terenu kot tudi studijski avdio posnetki, potrebuje dodatno računalniško obdelavo. Ta obdelava poteka v programu Canopu Edius. Najprej je potrebno zajeti anketo, jo razrezati in sestaviti v pravilen vrstni red. Ker po navadi anketirance povprašamo več vprašanj hkrati, jih zato moramo pravilno razporediti in izbrisati presežek odgovorov. Ko je anketa primerno narejena, lahko začnemo montirati ostale prispevke.

Kot smo že zgoraj omenili, najprej postavimo anketna vprašanja v določen vrstni red, katerega poznamo že pred samim začetkom montaže in na ta način anketo tudi razrežemo. Ko imamo to narejeno, sledi pregledovanje odgovorov, kateri se morajo nanašati na vprašanja, ki so slovnično dobro oblikovani in profesionalni brez kakršnega sovražnega govora in kletvic, ki niso primerne za na televizijo. Nato presežek odgovorov izbrišemo, ostale pa sestavimo po določenem vrstnem redu. Če imamo več anket hkrati, jih ločimo in razporedimo tako, da se ve, v kateri sklop oz. del oddaje jih je potrebno vstaviti.

6. 2 Montaža

Poleg ankete je potrebno tudi zmontirati, podnasloviti razne napovednike filmov, utrinke iz snemanj, podnaslavljanje raznih intervjujev, dodati sliko in zvok.

Torej je pri montaži najprej potrebno ves material pregledati prav tako kot pri anketi. Ko ves material pregledamo, začnemo z montažo. Vsak napovednik, ki je v tujem jeziku, je potrebno podnasloviti. Iz dodatnega material, h kateremu spadajo tudi utrinki iz snemanj, je potrebno izbrati najbolj zanimive prizore, jih časovno opredeliti in podnasloviti. Pri intervjujih običajno damo le glavne igralce in režiserja, da povedo kaj o filmu, morda tudi kakšno anekdoto in

podobno. Vendar pa takšnega materiala nimamo v vseh oddajah, pri vseh filmih. Ko imamo to narejeno, sledijo še studijski avdio posnetki, katerim je potrebno dodati sliko, jo zmontirati iz več prispevkov skupaj, morda popraviti kakšne napake v samem zvočnem posnetku in ga seveda tudi pravilno oblikovati. Pomembno je, da med posnetki ni prevelike tišine, vzdihljajev in šumov. Zato je v prostoru v katerem se snemajo, popolna tišina in tudi sami zidovi so zvočno izolirani. V veliki meri je montaža na tej točki končana, vsaj za novinarja, kajti pregledati jo mora še glavni montažer, kateri doda razne učinke, preveri, da je oddaja časovno usklajena in naredi zadnje popravke.

6. 3 Končni produkt

Končni produkt je dokončan izdelek. Torej je popolnoma oblikovan, zmontiran in pregledan. Vsak izdelek je potrebno preveriti in pregledati preden se predvaja na televiziji, da je vse v popolnem redu. Oddaja Veliko platno se je premierno predvajala vsak četrtek s tremi ponovitvami, in sicer čez teden in vikend.

Vse odgovore na nagradna vprašanja, ki so bila v oddaji, so gledalci lahko poslali na elektronski naslov skupaj s svojimi podatki. Če je bil odgovor pravilen, je gledalec dobil tudi nagrado, ki se je nanašala na določen film. Vse nagrade so nam posredovali naši distributerji, s katerimi smo bili več čas v stiku.

7. RAZISKAVA

Oddaja je prvo sezono že zaključila in se sedaj pripravlja nova, druga sezona. V tej novi sezoni bi radi oddajo bolj popestrili, dodali nove prispevke, nove teme in še več zanimivih informacij iz snemanj kakor tudi iz zakulisji filmov.

Sama pri oddaji sodelujem kot novinarka in montažerka, zato bo moja raziskava izvedena predvsem iz vidika novinarke. Poizkušala bom raziskati in opredeliti delo z mojega vidika, analizirala in raziskala bom, kaj gledalcem pomenijo prispevki, ankete in javljanja s terena, kaj si gledalci najbolj želijo pri oddaji, kaj bi spremenili, kaj je tisto, kar jih najbolj pritegne, zanima ter katere dele oddaje lahko izboljšam.

Ker pa gledalce poleg tematike k ogledu pritegne tudi vizualna podoba, bom prav tako poizkušala raziskati, kako lahko iz vidika montažerja pripomorem k boljšemu končnemu produktu same oddaje.

7. 1 Kako izboljšati oddajo Veliko platno z vidika novinarja?

Z izvedbo ankete na spletni strani <http://www.surveygizmo.com> sem skušala izvedeti, kaj gledalcem pravzaprav pomenijo ankete, reportaže in prispevki s terena. S pomočjo te spletne strani sem sestavila anketo z 11. vprašanji, na katere je odgovorilo 40 ljudi, katerih odgovore sem tudi analizirala.

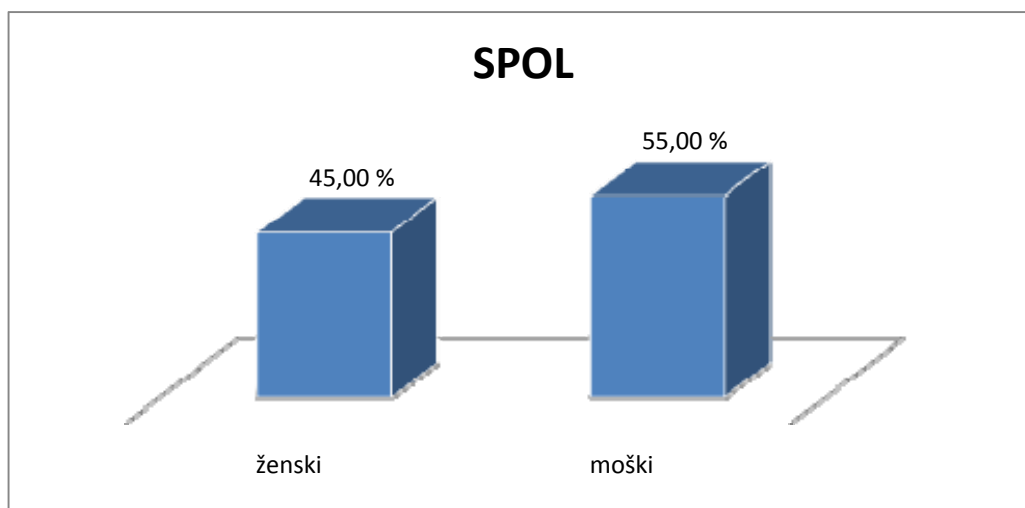
7. 2 Anketni vprašalnik

Sestavljeni anketni vprašalnik se nahaja med prilogami.

7. 3 Rezultati anketnega vprašalnika

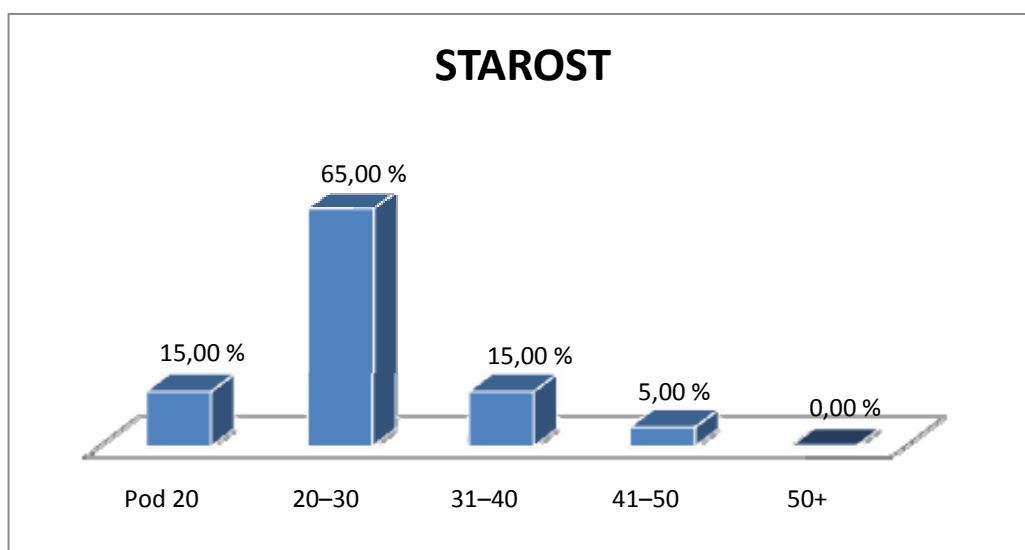
V tem poglavju bom opravila analizo anketnega vprašalnika.

7. 3. 1 Grafikon 1, vir: lastna raziskava

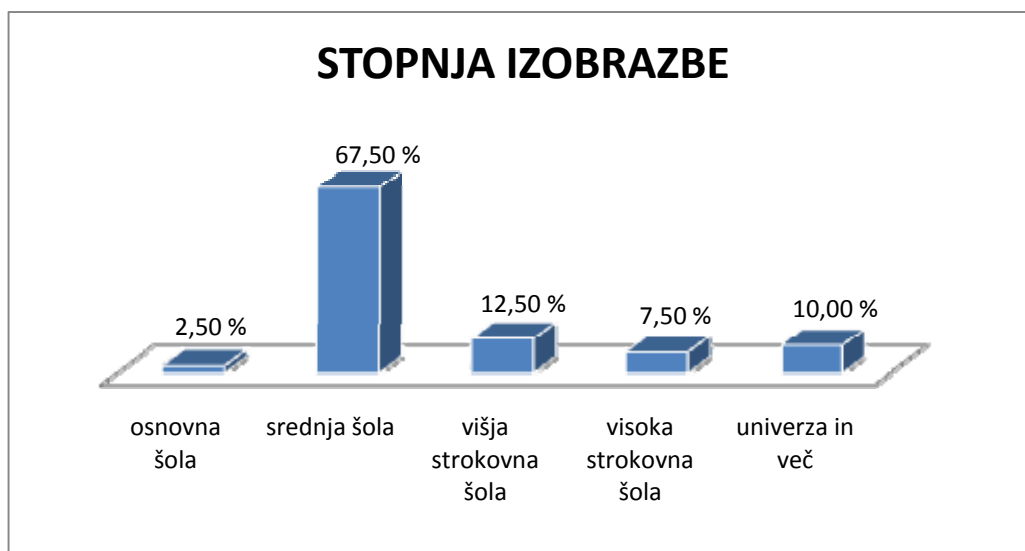
V raziskavo sem skušala vključiti približno enako število anketirancev, tako žensk kot moških. Tako je vseh moških anketirancev 55 % in vseh ženk anketirank 45 %.

7. 3. 2 Grafikon 2, vir: lastna raziskava

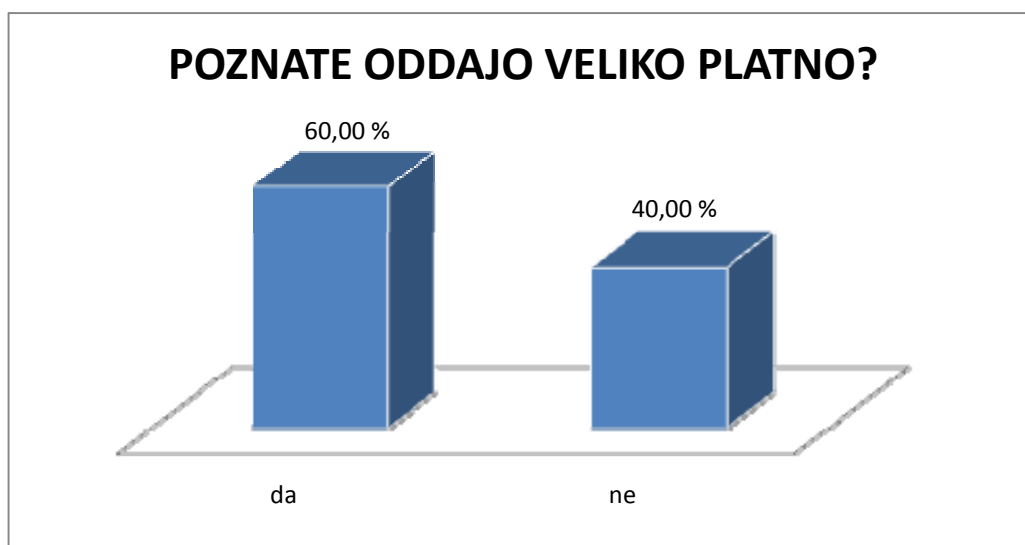
Kot lahko vidimo v grafikonu je bilo največ anketirancev (65 %) starih med 21 in 30 let. Starostna doba pod 20 in več kot 30 let je bila sorazmerno razporejena, ni pa bilo nobenega anketiranca starega 50 ali več let.

7. 3. 3 Grafikon 3, vir: lastna raziskava

Večina vseh anketirancev (67.50 %) je imela srednje šolsko izobrazbo. Najmanj pa jih je imelo kot dokončno izobrazbo le osnovno šolo (2.50 %).

7. 3. 4 Grafikon 4, vir: lastna raziskava

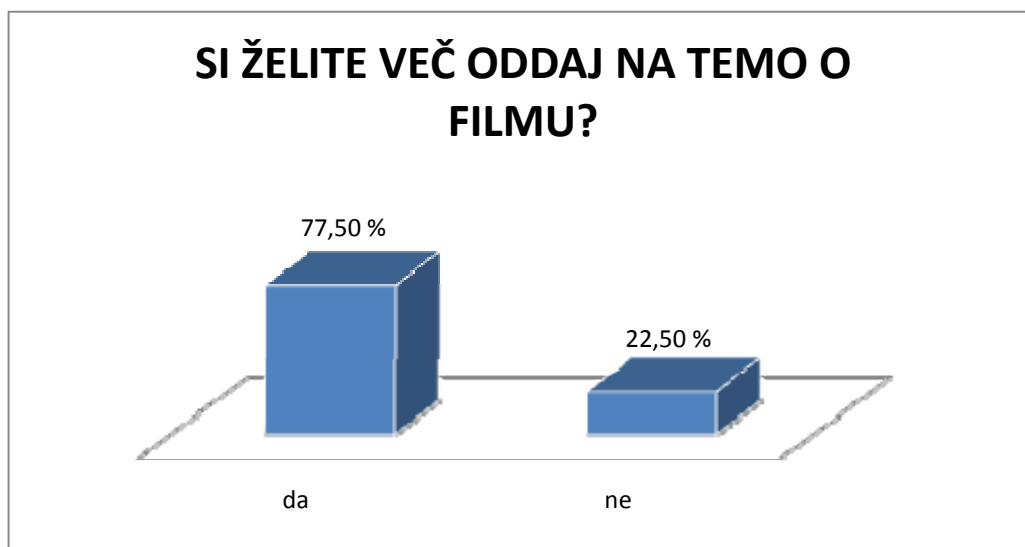
Glede na to da je starostna meja večinoma med 21 in 30 let, je bilo tudi pričakovati, da bo večina anketirancev poznala oddajo Veliko platno. Ta skupina ljudi je tudi ena izmed ciljnih skupin pri sami oddaji.

7. 3. 5 Grafikon 5, vir: lastna raziskava

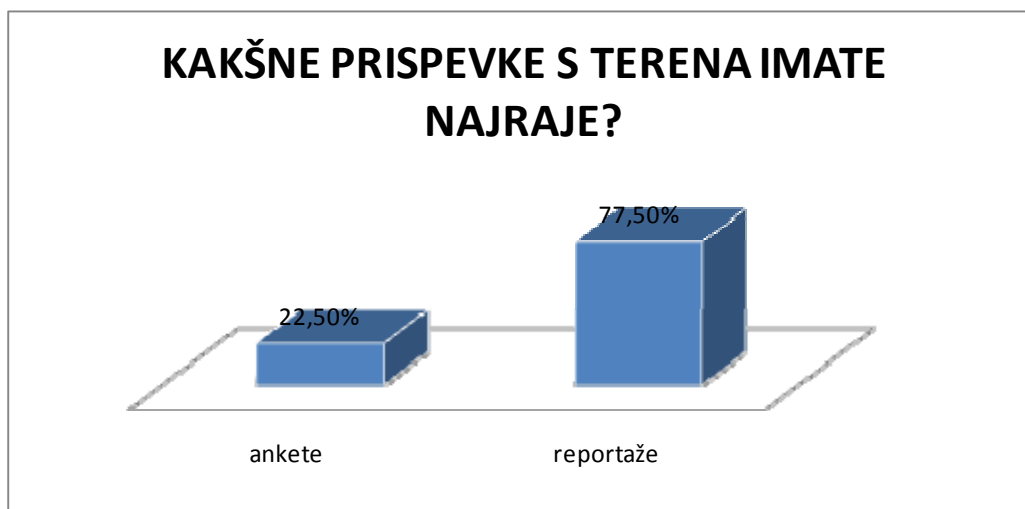
V večini (60 %) so anketiranci obkrožili odgovor, da se jim zdijo prispevki v redu, do čim pa jih je skoraj 13 % obkrožilo, da jim prispevki sploh niso zanimivi.

7. 3. 6 Grafikon 6, vir: lastna raziskav

Glede na to, da je naša oddaja ena izmed redkih na televiziji, ugotavljam, da si velika večina anketirancev (77,50 %) želi takšnih oddaj, da so jim zanimive in da so si jih pripravljeni ogledati.

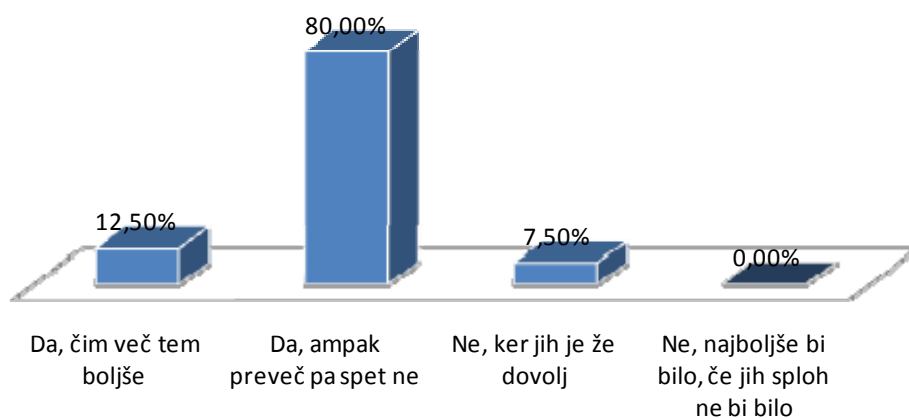
7. 3. 7 Grafikon 7, vir: lastna raziskava

Največ anketirancev (77,50 %) daje prednost reportažam, bolj kot pa anketam, saj menijo, da so bolj zanimive in da tudi več povedo.

7. 3. 8 Grafikon 8, vir: lastna raziskava

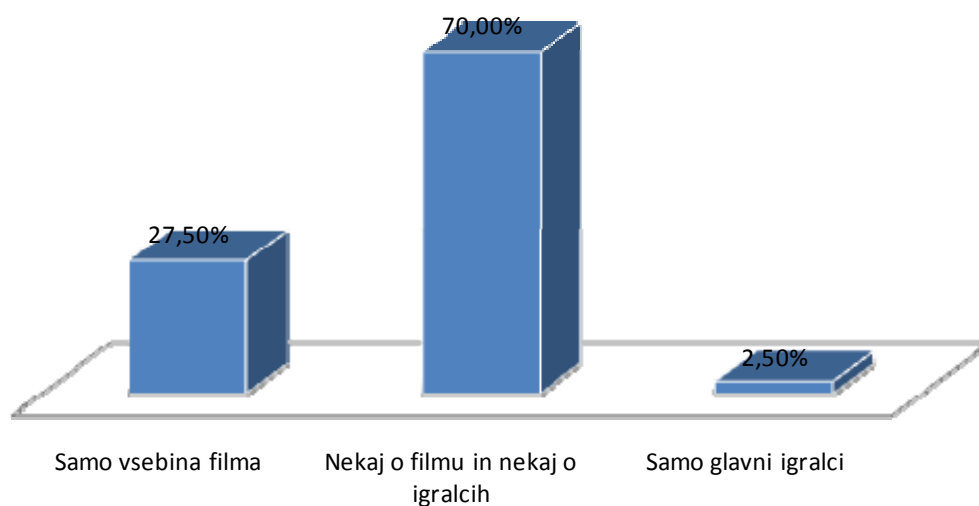
SI ŽELITE VEČ PRISPEVKOV S TERENA V DOLOČENI ODDAJI?

Večina (80 %) se je strinjala, da jih je potrebno uvesti še več, vendar pa ti ne bi smeli biti predolgi oziroma preveč nasičeni v eno samo oddajo.

7. 3. 9 Grafikon 9, vir: lastna raziskava

KAJ VAS PRI ANKETAH NAJBOLJ ZANIMA?

Večino anketirancev (70 %) zanimata, tako vsebina filma kot tudi zasebno življenje igralcev. Torej najbolj jim ustrezajo kombinirana vprašanja, kot npr. eno vprašanje glede filma in eno glede glavnega igralca/ke.

Pri analizi sem ugotovila, da si ljudje želijo več takšnih oddaj, kot je oddaja Veliko platno, da so jim zanimive in jih pritegnejo. Ciljna skupina gledalcev je stara med 15 in 45 let. Pri analizi pa sem ugotovila, da je večina ljudi, ki pozna našo oddajo, starih med 21 in 30 let. Prispevki s terena so jim bolj všeč kot ankete, saj so bolj dinamični in zanimivi.

Vprašanja 10 in 11 sta bili postavljeni na način, da so lahko sami anketiranci povedali svoje mnenje, in sicer kaj jim je pri anketah in prispevkih všeč in kaj ne.

Tole so nekateri izmed njihovih odgovorov;

Kaj vam je pri ogledu prispevkov in anket najbolj zanimivo?	Kaj vas najbolj moti pri ogledu prispevkov in anket?
Mnenja ljudi – neobičajni odgovori	Predolga vprašanja
Možnost sodelovanja	Ponujeni odgovori
Dobra vprašanja	Nerealen prikaz podatkov
Barvitost in dinamičnost prispevkov	Zakomplicirana vprašanja

Tabela 3: Mnenja anketirancev, in sicer kaj jim je najbolj zanimivo in kaj jih najbolj moti pri anketah in pri prispevkih s terena.

Vir: lastna raziskava

Večini anketirancev so bili všeč odgovori oz. reakcije ljudi na ulici. Veliko se jih je odločilo napisati, da jim je všeč možnost sodelovanja, a so jih najbolj motila pretežka oz. zakomplicirana vprašanja, ki jih morda nekateri niti ne razumejo, ali pa se jim ta vprašanja zdijo predolga. Če jim je všeč barvitost in dinamika odgovorov, pa jih motijo tako imenovani ponujeni odgovori oz. predlogi novinarja.

7. 4 Z vidika – ...

7. 4. 1 Novinarke

Poleg mnenja gledalcev sem analizirala tudi svoje delo. Zanimal me je, kako lahko sama prispevam, da bo oddaja bolj dinamična, zanimivejša? Kje so moje napake, kaj lahko spremenim, popravim, naredim drugače.

Glede na kritiko, ki je bila zapisana v prilogi Večer, katero prilagam tudi tej diplomski nalogi, sem se najprej osredotočila na svoje prednosti in slabosti. Kot pomanjkljivost bi izpostavila slabo izgovarjavo tujih imen kot prednost pa vsekakor to, da se vsakodnevno trudim, da bi svojo interpretacijo tudi izboljšala. Menim, da je jasna in razločna interpretacija zelo pomembna, kajti gledalci radi tako vidijo, kot tudi slišijo, da se ustvarjalci oddaje trudimo, da bi bili iz oddaje v oddajo boljši. V analizi, ki sem jo opravila preko spletnega mesta, pa pri mojem delu gledalce motijo predvsem predolga vprašanja in ne slaba izgovarjava imen, kajti tega namreč ni izpostavil nihče. S sodelavko Lariso Majcenovič bova v prihodnji sezoni delali tako na izgovarjavi kot tudi na samih anketnih vprašanjih, da bodo ta čim krajša in bolj razumljiva.

Dala bi poudarek predvsem na slovenske filmske festivale, katere menim, da bi jih morali imeti še več in pa seveda tudi goste v oddaji. Menim, da bi lahko imeli v gosteh več mladih ustvarjalcev, ki so se na področju filmske umetnosti uveljavili in bi bili z nami pripravljeni deliti svoje izkušnje.

Torej je moj cilj v prihodnje, da bodo ankete, ki jih bom imela, veliko bolj krajše, razločnejše in zanimivejše. Poizkušala bom poenostaviti vprašanja, izbrskati kakšne zanimivosti in predvsem dati poudarke na dobre odgovore in pravilno izgovarjavo.

7. 4. 2 Montažerke

Za vsak dober prispevek je pomembna tudi montaža. Montaža je zame vsakič novo spoznanje, nov način dela. Vem, da bom z vsako montažo tudi boljša in hitrejša. Izpopolnjevala se bom v dinamičnosti montaže in pa seveda v montaži zvoka in slike. Najti bom poizkušala čim boljše, zanimivejše kadre in dodala tudi kakšen vizualen učinek.

8. ZAKLJUČEK

S svojo diplomsko nalogo sem skušala ugotoviti, kakšne želje imajo naši gledalci, kaj bi si želeli, da bi bilo drugače v novi, drugi sezoni oddaje Veliko platno.

Z našim vstopom na televizijo RTS smo si pridobili ogromno izkušenj in znanj, katere bom upoštevala in cenila za zmeraj. Spoznavali smo nove načine ustvarjanja, snemanja in delovanja na televiziji.

To je delo, katerega si želimo opravljati v prihodnosti. Želimo si pridobiti še več znanja, izkušenj in prakse.

Zato se je delo, ki smo ga vložili v našo oddajo, neprespane noči in naš trud izplačal, saj je oddaja ena izmed boljših oddaj na televiziji.

Ta diplomatska naloga je namenjena predvsem predstavitvi oddaje Veliko platno z vidika novinarke in montažerke. Prikazuje, kako novinar deluje, se obnaša na terenu ter katere zakone mora upoštevati. Opisuje moj prispevek, moje delo in moje izkušnje, ki sem si jih tekom dela pri sami oddaji pridobila.

Z raziskavo ankete sem želela ugotoviti, kaj ljudi pravzaprav zanima, čemu dajo večji poudarek. Ali so to reportaže ali prispevki s terena, kaj je tisto, kar jih pritegne k oddaji. Prav tako sem želela raziskati, če si anketiranci sploh želijo takšnih oddaj, kot je oddaja Veliko platno.

Analiza je pokazala, da si vse več mladih želi takšnih in podobnih oddaj in da jih v slovenskem prostoru ni dovolj, kajti ta tematika je zelo zanimiva za vse ljubitelje filmov. Večina si želi takšnih oddaj tudi v prihodnje.

Več kot polovica vprašanih pozna našo oddajo in menijo, da je v redu oddaja, vendar bi lahko imela več prispevkov s terena in tudi krajših pa vendar zanimivejših anket. Po mnenju anketirancev jih bolj pritegnejo reportaže, ankete pa so jim le kot neakšne priloge, katere po mnenju anketirancev dajo veliko zanimivih odgovorov ter smešnih in nepričakovanih reakcij anketirancev.

Anketa nam je pomagala, da bomo v prihodnje znali gledalcem ponuditi tisto, kar jih najbolj zanima, česa in kaj si želijo. Z anketo smo pridobili več kot dovolj informacij za izboljšanje

oddaje, sploh sedaj, ko se oddaja pripravlja na drugo sezono. Rezultate anket bomo tako upoštevali pri sestavi same vsebine oddaje.

Prav tako nas veseli, da se je na anketo odzvalo veliko število ljudi, predvsem mladih, kateri so tudi ena izmed naših ciljnih skupin. Tako smo lahko spoznali njihove želje, ideje, pa tudi kritike, katere so nam namenili v povezavi s prvo sezono oddaje Veliko platno.

Naredili bomo vse, da bo druga sezona boljša, da bomo popravili stare napake in da bomo naslednje leto on koncu sezone vsi zelo zadovoljni z delom.

Zato se bo ekipa oddaje Veliko platno trudila še naprej, da bi bile oddaje v drugi sezoni boljše, zanimivejše in predvsem narejene na podlagi vaših želja in mnenj, ki so bila izražena v anketnem vprašalniku.

9. LITERATURA IN VIRI

9. 1 Literatura

1. Čučkov, Z.: Osnove filmske in televizijske montaže. Ljubljana: RTV Slovenija. 2007.
2. Grabnar, B.: Naša vsakdanja televizija. Ljubljana: Scena. 1972.
3. Laban, V.: Osnove televizijskega novinarstva. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. 2007.
4. Lampe, R. in Grčar, C.: Medijsko pravo. Ljubljana: Planet GV. 2009.
5. Sedmak, M.: Mediji, etika in deontologija. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. 1996.
6. Svetelj, D.: Veliko platno. Priloga Večer. Str. 18. Januar. 2009.
7. Trefalt, M.: Novinarjev televizijski nastop. Ljubljana: Radiotelevizija. 1978.

9. 2 Spletni viri

1. <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html> z dne 19. avgust 2009
2. www.rts.si z dne 19. avgust 2009
3. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Televizija> z dne 20. avgust 2009
4. <http://www.kvarkadabra.net/article.php/zgodovina-televizije> z dne 21. avgust 2009
5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Edius> z dne 21. avgust 2009
6. <http://www.rtv slo.si/znanost-in-tehnologija/digitalna-televizija-na-pohodu/60228> z dne 21. avgust 2009
7. <http://www.upc.si/ostalo/> z dne 21. avgust 2009
8. <http://www.novinar.com/dnevi/casopis/10-DNS.pdf> z dne 21. avgust 2009
9. http://stefo4u.poha.net/kodeks_novinarjev.html z dne 22. avgust 2009
10. <http://mediawatch.mirovni-institut.si/bilten/seznam/15/etika/> z dne 22. avgust 2009
11. <http://www.monitor.si/clanek/mobilna-televizija/> z dne 22. avgust 2009
12. <http://www.surveygizmo.com>

9. 3 Slikovni viri

1. <http://zlataleta.com/wp-content/uploads/2008/11/stara-televizija.jpg> z dne 20. avgust 2009
2. http://www.gimvic.org/dijaki/izdelki_dijakov/televizija/plazma.bmp z dne 20. avgust 2009

10. PRILOGE:

- DVD s prikazom mojega dela;
- anketa;
- potni nalog;
- kritika v častniku Večer z dne, 9. januar 2009.

PRILOGA A – anketni vprašalnik

Sem Anja Škerjanec, študentka Višje strokovne šole Academia v Mariboru, in pripravljam diplomsko nalogo z naslovom Priprava televizijske oddaje Veliko platno – od novinarke do montažerke. Podatki pridobljeni s tega vprašalnika bodo služili kot analiza, kako izboljšati oddajo Veliko platno z vidika novinarke. Prosim vas, da si vzamete pet minut časa in preberete ter rešite anketni vprašalnik. Vsi odgovori so anonimni in bodo služili izključno izdelavi diplomske naloge.

Hvala za sodelovanje. Vaše mnenje JE pomembno!

1. Spol?

- ☐ ženski
- ☐ moški

2. Starost?

- ☐ pod 20
- ☐ 21–30
- ☐ 31–40
- ☐ 41–50
- ☐ 50+

3. Stopnja izobrazbe?

- ☐ osnovna šola
- ☐ srednja šola
- ☐ višja strokovna šola
- ☐ visoka strokovna šola
- ☐ univerzitetna izobrazba in več

4. Poznate oddajo Veliko platno?

- ☐ da
- ☐ ne

5. Kakšno je vaše mnenje o novinarskih prispevkih na televiziji?

- ☒ vseč so mi
- ☒ v redu so
- ☒ niso preveč zanimivi
- ☒ sploh mi niso všeč

6. Si želite več oddaj na temo o filmu?

- ☐ da
- ☐ ne

7. Kakšne prispevke s terena imate najraje?

- ☐ ankete (mnenje oz. odgovor na vprašanje)
- ☐ reportaže (opis o določenem dogodku)

8. Si želite več prispevkov s terena v določeni oddaji?

- ☐ da, čim več tem boljše
- ☐ da, ampak preveč pa spet ne
- ☐ ne, ker jih je že dovolj
- ☐ ne, najboljše bi bilo, če jih sploh ne bi bilo

9. Kaj vas pri anketah najbolj zanima?

- ☐ samo vsebina filma
- ☐ nekaj o filmu in nekaj o igralcih
- ☐ samo glavni igralci

10. Kaj vam je pri ogledu anket in prispevkov najbolj zanimivo?

11. Kaj vas najbolj moti pri ogledu anket in prispevkov?

PRILOGA B – Kritika oddaje Veliko platno

Kritika je bila objavljena dne 9. januarja 2009 v prilogi časopisa Večer.

>tv OCENI!

Nedomiselno, klišejsko

11. jan. 16.15

Veliko platno

RTS

Če je mogoče sklepati zgolj po ogledu ene same oddaje Veliko platno, potem ekipa njenih snovalcev najbrž nima velikih ambicij, kaj šele velike kilometrine. Njihova "oddaja o filmu in filmski umetnosti" je namreč precej neprepričljiva in nedomiselna zmes klišejskega komentiranja najnovejše hollywoodske produkcije (obdelava aktualnih filmskih napovednikov in novic), tuje in domače kinematografske statistike, neizvirnih priložnostnih anket in za tovrstne televizijske izdelke tako rekoč že obveznega nagradnega vprašanja. Medtem ko se nezahtevni del gledalcev utegne zadovoljiti z velikimi količinami odlomkov iz filmov, ki kmalu prihajajo v slovenske kinematografe, ter nenehnim ponavljanjem značilnih presežnikov, s katerimi spretni hollywoodski propagandisti pospremito svojo sleherno domisljico, utegneta kritičnega gledalca takoj zmotiti zamisel in izvedba oddaje "na prvo žogo". Ki s filmsko umetnostjo v tistem najlahtnejšem pomenu nima veliko skupnega, zato pa ima toliko več z vsesplošno komercializacijo in poplitvenjem t. i. sedme umetnosti, ki je, kot gledalcem očitno sugerira Veliko platno, namenjena le še zabavi.

Dario Svetej
★★★★☆

Tega v pričujočem primeru ne moreta prikriti še tako velika gostobesednost in izčrpnost pri navajanju podrobnosti v zvezi z najnovejšimi filmskimi stvaritvami ter njihovimi ustvarjalci, še manj povsem nepotrebno drvenje iz filma v film, od zvezdnika k zvezdniku. Če je mlademu voditelju 45-minutnega Velikega platna Denisu Malačiču zlahka mogoče odpustiti simpatični štajerski naglas, je za nerodno izgovarjavo tujih angleških imen in napačno naglaševanje besed njegove novinarske sodelavke Anje Škerjanec potrebno precej več potrpljenja. Prav tako ob anketah Larise Majcenovič, ki bi svojim sogovornikom na terenu gotovo lahko namenila izvirnejša in bolj poglobljena vprašanja, sploh pa ji svojih "žrtev" ne bi bilo treba iskati samo med mladimi. Kot da bi se le slednji in zgolj zabave željni zanimali za film in filmsko umetnost! Pa menda ja ne, da je oddaja na televiziji RTS namenjena le njim?

18 www.vecer.com

PRILOGA C – Snemalni (potni) nalog

S N E M A L N I N A L O G

DATUM: _____ OD: _____ DO: _____

PROJEKT: POP TV RTS

TEMA ~

NOVINAR:
PREDMET SNEMANJA:
KRAJ SNEMANJA:
SNEMALEC:
DOLŽINA PRISPEVKA:

OPOMBE: _____

podpis planerke: _____

podpis snemalca: _____